

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาหลังระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความหมาย
สากลว่า เป็นการศึกษาที่มุ่งจะผลิตคนให้มีความรู้ระดับสูง ให้เป็นคนที่มีประโยชน์ต่อสังคม มี
คุณธรรม มีความรับผิดชอบ มีความนึกคิดสร้างสรรค์ และมีคุณค่าทางเศรษฐกิจแก่ประเทศชาติ
(วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา 2530 : 11) หรืออาจกล่าวได้ว่า การศึกษาในระดับอุดมศึกษา
เป็นการศึกษาที่มีความสำคัญต่ออนาคตของนิสิตนักศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะการศึกษาในระดับ
● อุดมศึกษาเป็นการศึกษาวิชาการขั้นสูงอันนำไปสู่วิชาชีพต่าง ๆ ที่นิสิตนักศึกษาจะยึดถือเป็นวิชาชีพ
ต่อไป (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์และคณะ 2531 : 35) จากข้อความที่กล่าวมาแล้ว บวกกับค่านิยม
ของสังคมไทยที่ยกย่องนับถือคนที่มีความรู้และโดยเฉพาะคนมีปริญญาติดตัว (เจสียว บุรีภักดี
2527 : 142) จึงเป็นสาเหตุให้นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต่างมุ่งหวัง
ที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษากันเป็นส่วนใหญ่ เป็นผลให้เกิดปัญหาการจัดการศึกษาขึ้น เพราะ
ในสภาพปัจจุบันสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งมหาวิทยาลัยในระบบจากรัฐ
ของรัฐบาลซึ่งมีขีดความสามารถในการรับนักศึกษาเพิ่มเติมแต่ละปีไม่ได้สัดส่วนกับจำนวนนักเรียน
ที่เพิ่มขึ้นในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย นั่นคือ การเพิ่มขึ้นของจำนวนการรับนักศึกษาเข้าศึกษาต่อ
ในมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้นเป็นสัดส่วนที่น้อยกว่าการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา
ประกอบกับมหาวิทยาลัยเองก็ต้องคำนึงถึงพื้นฐานความรู้ ระดับสติปัญญาและความสามารถของนักศึกษา
ด้วย เพื่อจะได้นักเรียนที่รับเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยมีคุณภาพสูง และไม่เกิดความสูญเปล่าทาง
การศึกษา ดังนั้นมหาวิทยาลัยจึงจำเป็นต้องดำเนินการคัดเลือกด้วยหลักเกณฑ์ที่ได้มาตรฐานในอัน
ที่จะให้ความยุติธรรมแก่นักเรียนทุกคน การคัดเลือกด้วยหลักเกณฑ์ดังกล่าว จะต้องสามารถทำนาย
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ผ่านการคัดเลือกเข้ามาได้ด้วย ซึ่งการเข้าศึกษาในระดับ
อุดมศึกษาในระบบจากรัฐของประเทศไทยได้ใช้วิธีการสอบคัดเลือก เป็นวิธีการตัดสินว่ามีผู้สมัคร
คนใดเหมาะสมที่จะเข้าศึกษาได้ โดยมีการทดสอบความรู้ความสามารถตามหลักสูตรมัธยมศึกษา
ตอนปลาย และในบางสาขามีการสอบวิชาความถนัดด้วย (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์และคณะ 2531 :

35) แล้วพิจารณาจากผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดแล้วลดหลั่นลงมาจนครบตามจำนวนที่ต้องการ ทั้งนี้ เพราะมีความเชื่อว่า คะแนนที่ได้จากการสอบ สามารถวัดความฉลาดของบุคคลได้ (Wactjen 1966 : 37-40 อ้างถึงในแมนัส ประสงค์ 2526 : 1) นั่นคือ มีความเชื่อว่าผู้ที่ได้คะแนน สูงกว่าจะมีประสิทธิภาพในการเรียนสูงกว่า ดังนั้นเมื่อสามารถผ่านการสอบคัดเลือกเข้าศึกษา ในมหาวิทยาลัยได้แล้ว น่าจะเรียนได้จนสำเร็จการศึกษา ด้วยเหตุนี้ ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลายที่ประสงค์จะเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยในระบบจ่ากักรับของรัฐ พยายามแข่งขันกัน ทุกวิถีทางเพื่อ使自己ได้รับการคัดเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ให้ได้ เช่น มีการเตรียมตัว สอบล่วงหน้าเป็นเวลานาน ๆ โดยการเรียนด้วยตนเอง การอ่านหนังสือคู่มือและการเฉลยข้อสอบ คัดเลือกต่าง ๆ รวมทั้งลงทุนเรียนกวดวิชาซึ่งกลายเป็นความนิยมที่แพร่หลายอยู่ในปัจจุบันนี้ จากลักษณะและวิธีการต่าง ๆ เหล่านี้ มีผลทำให้การเตรียมตัวเพื่อสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ ในมหาวิทยาลัยมีค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ ก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันในโอกาสทาง การศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมไม่เท่าเทียมกัน หรืออยู่ห่างไกลจาก บริเวณที่ตั้งของมหาวิทยาลัย (ประยูร ศรีประสาธน์ 2526 : 1-9) ดังเห็นได้จากสภาพ การสอบเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในปีการศึกษา 2527 ซึ่งมีผู้สมัครสอบทั้งสิ้น 95,310 คน มีผู้สอบได้เพียงร้อยละ 15.22 คิดเป็นนักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพฯ ร้อยละ 50.82 สำเร็จชั้น ม.6 หรือเทียบเท่าจากโรงเรียนที่อยู่ในกรุงเทพฯ ร้อยละ 71.15 อาชีพบิดามารดา ของผู้ที่สอบได้มีอาชีพค้าขาย หรือเจ้าของกิจการ จำนวนร้อยละ 54.19 อาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 4.16 รวมทั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2524 : 1-4) ได้ทำการศึกษา เรื่องระบบและวิธีการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่พบว่า ระบบและ วิธีการสอบคัดเลือกปัจจุบันก่อให้เกิดความไม่เสมอภาคทางโอกาสในการศึกษาต่อ นั่นคือ ผู้สอบ คัดเลือกได้ ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมดี ส่วนผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ และ สังคมต่ำสอบคัดเลือกเข้าได้น้อยมาก

ดังนั้นเพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการทางสังคมในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา และเป็นการกระจายโอกาสความเจริญเติบโตของประเทศไปสู่ส่วนภูมิภาค รวมทั้งลดความแตกต่าง ระหว่างส่วนกลางกับส่วนภูมิภาค แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 จึงได้กำหนด นโยบายพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพื่อขยายการศึกษาระดับสูงไปยังส่วนภูมิภาค โดยจัดตั้ง มหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาคขึ้น มีการจัดตั้งแผนกวิชาและวางหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการ ในส่วนภูมิกานั้น ๆ พร้อมทั้งเป็นศูนย์กลางวิชาการและศูนย์กลางในการพัฒนาภูมิกานั้น ๆ ด้วย

โดยเริ่มดำเนินการตั้งตั้งแต่ปี พ.ศ.2503 มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ขึ้นในภาคเหนือ (เปิดรับนักเรียนในปี พ.ศ.2507) ปี พ.ศ.2506 เริ่มสร้างมหาวิทยาลัยขอนแก่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (เปิดรับนักเรียนในปี พ.ศ.2507) และในปี พ.ศ. 2509 จัดตั้งมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในภาคใต้ (เปิดรับนักเรียนในปี พ.ศ.2511) สำหรับสาขาวิชาที่เปิดสอนในระยะแรก ๆ ของทั้ง 3 สถาบัน เน้นหนักไปทางสาขาเกษตรศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ แพทยศาสตร์ มนุษยศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ในขณะนั้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2528 : 1-5) และการตอบสนองนโยบายของรัฐบาลในการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาไปสู่ส่วนภูมิภาค นอกจากได้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นในส่วนภูมิภาคต่าง ๆ แล้ว มหาวิทยาลัยเหล่านั้นยังได้กำหนดนโยบายการจัดสรรโควตารับนักเรียนจากท้องถิ่นนั้น ๆ เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยโดยตรงอีกด้วย ซึ่งเริ่มครั้งแรกในปี พ.ศ.2512 โดยมหาวิทยาลัยขอนแก่นได้รับนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ได้คะแนนสูงสุดร้อยละ 5 คนแรก โดยไม่ต้องสอบแข่งขัน ปี พ.ศ.2514 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่เริ่มรับนักเรียนระบบโควตา โดยรับจากนักเรียนที่ได้คะแนนสูงสุดร้อยละ 10 คนแรก และปี พ.ศ.2516 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เริ่มรับนักเรียนระบบโควตา โดยรับร้อยละ 10 คนแรกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ได้คะแนนสูงสุด ต่อมาได้มีการขยายการรับนักเรียนในระบบนี้มากขึ้นตามลำดับ และมีแนวโน้มสูงขึ้น รวมทั้งมีมหาวิทยาลัยอื่น ๆ เริ่มรับนักเรียนระบบโควตามากขึ้น เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตธนบุรี (วารสารณ์ บวรศิริ 2526 : 17)

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เป็นมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาคที่ตั้งอยู่ในภาคใต้ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาของประชาชนในจังหวัดภาคใต้ เพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาระดับสูงของประชาชนในภูมิภาคส่วนนี้ ซึ่งจะ เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมและประเทศชาติ โดยมีการเปิดคณะวิศวกรรมศาสตร์และแพทยศาสตร์ในขั้นแรก เนื่องจากได้เล็งเห็นความสำคัญ ความจำเป็นและความต้องการนายช่าง และผู้ที่มีความรู้ทางวิศวกรรมศาสตร์สำหรับงานอุตสาหกรรม ซึ่งจะทวีความสำคัญยิ่งในภาคใต้ และเป็นการแก้ปัญหาคาดแคลนแพทย์ในส่วนภูมิภาค และช่วยให้ภาคใต้มีโรงพยาบาลที่เข้าระดับมาตรฐานยิ่งขึ้นอีกด้วย (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ม.ป.ป. : 1) และได้มีการหาแนวทางที่จะเพิ่มโอกาสทางการศึกษาเพื่อให้นักเรียนใน 14 จังหวัดภาคใต้มีโอกาสเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยมากยิ่งขึ้น ดังนั้นในปี พ.ศ.2516

มหาวิทยาลัยจึงเริ่มดำเนินการคัดเลือกนักเรียนในภาคใต้ให้มีสิทธิ์เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย โดยในระยะแรกจัดให้โควตาเฉพาะนักเรียนที่เรียนดีในชั้น ม.ศ.5 โดยจัดสรรให้ร้อยละ 10 ของจำนวนที่รับได้ทั้งหมด ต่อมาเปิดโอกาสให้นักเรียนในภาคใต้สอบแข่งขันเข้าเรียนได้อย่างเสมอภาค โดยรับได้ร้อยละ 30 ในปี พ.ศ.2518 แล้วเพิ่มเป็นร้อยละ 40 ในปี พ.ศ.2519 จนถึงปัจจุบันสามารถรับได้ร้อยละ 50 ของทุกคณะวิชาของจำนวนที่รับทั้งหมด และในปี พ.ศ.2527 เปิดโอกาสให้ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาสุดท้ายของการศึกษาระบบการศึกษาผู้ใหญ่ผู้มีสิทธิ์สมัครสอบด้วยพร้อมกันนี้มหาวิทยาลัยได้กระจายสนามสอบออกไปทุกจังหวัดในภาคใต้ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สมัครสอบอย่างทั่วถึง และมหาวิทยาลัยยังได้พัฒนาการเพิ่มโอกาสของการศึกษาในภาคใต้ให้กระจายเท่าเทียมกัน โดยการแบ่งผู้สมัครสอบออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 รับจำนวนร้อยละ 20 ของจำนวนที่นั่งทั้งหมดที่คณะ/ประเภทวิชาจะรับได้ในปีนั้น ๆ หรือคิดเป็นร้อยละ 40 ของจำนวนที่นั่งที่คณะ/ประเภทวิชาจะรับจากการสอบคัดเลือกโดยวิธีรับตรง ผู้สมัครที่มีสิทธิ์อยู่ในกลุ่มที่ 1 จะต้องมีผลการเรียนสูงสุดร้อยละ 10 ในสายวิทยาศาสตร์ และร้อยละ 10 ในสายศิลปศาสตร์ของแต่ละโรงเรียน ส่วนกลุ่มที่ 2 คือ ผู้ที่ไม่มีสิทธิ์จะอยู่ในกลุ่มที่ 1 ซึ่งจากวิธีการแบ่งกลุ่มเช่นนี้ทำให้นักเรียนจากโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กมีโอกาสเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยได้มากขึ้น (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2531 : 11) ดังนั้น เพื่อศึกษาว่ามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้ตอบสนองนโยบายของรัฐในการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษามากน้อยเพียงไร รวมทั้งการรวบรวมข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับพื้นฐานการศึกษาของผู้เรียน พื้นฐานการศึกษาของผู้ปกครอง รวมทั้งฐานะทางการเงินเป็นสิ่งที่มหาวิทยาลัยควรทราบเพื่อการวางแผนจัดสภาพการเรียนการสอน การแนะแนวการศึกษา การให้บริการวิชาการ และการบริหารนโยบายให้เหมาะสมและสอดคล้องกับผู้เรียนมากขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภูมิหลังทางการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ผลการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งประกอบด้วย อาชีพของบิดามารดาและระดับการศึกษาของบิดามารดา โดยเปรียบเทียบระหว่างนักศึกษาที่ผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยโดยวิธีรับตรงกับวิธีรับรวม

ปัญหาหนึ่งที่สำคัญในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา คือ ปัญหาการสละสิทธิ์การเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ดังจะเห็นได้จากการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ โดยอาศัยข้อมูลผู้สละสิทธิ์การศึกษาในปีการศึกษา 2522-2524 ซึ่งแบ่งผู้สละสิทธิ์ออกเป็น 2 ประเภท คือ ผู้สละสิทธิ์ก่อนเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษา และผู้สละสิทธิ์ที่ออกจากการศึกษา กลางคัน ผลการศึกษาปรากฏว่า ในปีการศึกษา 2522, 2523 และ 2524 อัตราการสละสิทธิ์

ประเภทแรกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นคือ คิดเป็นร้อยละ 8.8, 9.6 และ 10.6 ของผู้สอบได้ทั้งหมด ในขณะที่อัตราการสละสิทธิ์ที่ออกจากการศึกษากลางคันมีแนวโน้มลดลง คือ 6.1, 6.0 และ 5.2 ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามสาขาวิชาพบว่า สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติและสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพอัตราการสละสิทธิ์ค่อนข้างสูง คือ ร้อยละ 23.8, 24.7 และ 18.2 ตามลำดับ สำหรับการสละสิทธิ์ก่อนเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษา และร้อยละ 19.4, 22.1 และ 19.7 ตามลำดับ สำหรับการสละสิทธิ์ที่ออกจากสถานศึกษากลางคัน นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้สละสิทธิ์การศึกษาส่วนใหญ่เลือกคณะวิชาแบบกระจายมากกว่าเลือกกลุ่มสาขาวิชาเดียวกัน แสดงให้เห็นว่าผู้ที่เลือกทำการเลือกตามสิทธิ์ให้อันดับการเลือกได้ 6 อันดับจนครบเท่านั้น โดยมิได้ประสงค์ที่จะเข้าเรียนในสาขาวิชาที่เลือกนั้นอย่างแท้จริง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2526 : 1-7) อีกสาเหตุหนึ่งที่น่าจะมีผลทำให้การสละสิทธิ์เพิ่มขึ้นเนื่องจากการเปิดโอกาสให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายชั้น ม.4 หรือ ม.5 ที่สอบเทียบในระบบการศึกษาผู้ใหญ่ มีสิทธิ์สมัครสอบศึกษาต่อ ทำให้นักเรียนส่วนนั้นต้องการทดสอบความรู้ความสามารถของตนเอง เมื่อสอบได้ในคณะวิชาที่ไม่ต้องการ จะสละสิทธิ์การศึกษา ซึ่งจากการวิเคราะห์โดยอาศัยข้อมูลของทบวงมหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2530 พบว่ากลุ่มผู้ที่สอบเทียบได้สละสิทธิ์การเข้าสอบสัมภาษณ์ ร้อยละ 33.1 (อุทุมพร จามรมาน และพวงแก้ว บุญยกนก 2530 : 53) และมนัส ประสงค์ (2526 : 57-61) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการสละสิทธิ์เข้าเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ของนักเรียนที่สอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยได้ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่สละสิทธิ์การศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยทั้งในกรุงเทพฯและต่างจังหวัด พบว่า องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการสละสิทธิ์มี 5 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 คุณลักษณะของคณะที่สอบได้ คือ เป็นคณะที่หางานยาก ไม่มีเกียรติ รายได้ต่ำ ไม่มีความก้าวหน้า คณะและสถาบันนั้น ๆ ไม่มีชื่อเสียง และสอบได้ในคณะที่ต่ำกว่าเพื่อน ๆ องค์ประกอบที่ 2 การเงินและครอบครัว องค์ประกอบที่ 3 ความพึงพอใจของครอบครัว องค์ประกอบที่ 4 คุณลักษณะของตัวนักเรียนคือ ต้องการเวลาเตรียมตัวเพื่อสอบคัดเลือกใหม่ ไม่มีความพร้อมที่จะเรียนในมหาวิทยาลัย และองค์ประกอบที่ 5 ลักษณะที่ตั้งของมหาวิทยาลัย (เฉพาะมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาค) คือ มหาวิทยาลัยอยู่ในถิ่นที่มีปัญหา ประเพณีวัฒนธรรมแตกต่างจากท้องถิ่นของตัวเอง และมหาวิทยาลัยอยู่ไกลมีปัญหาเรื่องที่อยู่อาศัย เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่า ปัญหากรณีนักเรียนสละสิทธิ์การมารายงานตัวเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย และการออกกลางคันของนักศึกษาที่เรียนเพียงภาคการศึกษาหรือปีการศึกษาเดียว แล้วไปสมัครคัดเลือกใหม่เพื่อให้ได้คณะวิชาที่ต้องการ และลาออกเมื่อสอบคัดเลือกครั้งใหม่ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค

ทำให้เกิดที่ว่างในคณะวิชานั้น ๆ ซึ่งมีผลทำให้บัณฑิตสาขาวิชาต่าง ๆ ลดจำนวนลงไม่เป็นไปตามแผนการผลิตบัณฑิต ทำให้รัฐต้องสูญเสียงบประมาณในการลงทุนไปโดยเปล่าประโยชน์ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพอัตราการรายงานตัวและอัตราการออกกลางคันของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาคแห่งหนึ่ง ว่าในระยะเวลาที่ทำการศึกษานั้นสภาพการเปลี่ยนแปลงของปัญหาการสละสิทธิ์เป็นอย่างไร โดยเปรียบเทียบระหว่างนักศึกษาที่ผ่านการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาโดยมหาวิทยาลัยเป็นผู้ดำเนินการสอบคัดเลือกเอง (วิธีรับตรง) กับนักศึกษาที่ผ่านการสอบคัดเลือกโดยทบวงมหาวิทยาลัยเป็นผู้ดำเนินการ (วิธีรับรวม) เพื่อจะได้เห็นสภาพการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน อันจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงนโยบายการรับนักศึกษาของมหาวิทยาลัยต่อไป

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2523 : 68-83) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับสาเหตุการตกออกจากมหาวิทยาลัยกลางคันของนิสิตนักศึกษาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และมหาวิทยาลัยมหิดล ในปีการศึกษา 2513-2514 โดยการสัมภาษณ์ พบว่า สาเหตุการตกออกจากมหาวิทยาลัยกลางคัน คือ การแบ่งเวลาไม่เหมาะสมไม่ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชาและคณะที่เรียน พื้นความรู้และสติปัญญาไม่ดีพอ ทำกิจกรรมมากเกินไปและไม่ชอบกิจกรรมนิสิต การปรับตัวเข้ากับการเรียนชั้นมหาวิทยาลัยไม่ได้ ฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีและสุขภาพอ่อนแอ ส่วน จีนอท์ (Jeanotte 1981: 1508-A) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่ทำให้นิสิตอินเดียอเมริกันออกจากมหาวิทยาลัยกลางคันหรือสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยนอร์ทดาโกตา (North Dakota University) ในระหว่างปี ค.ศ. 1970-1979 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนิสิตที่ออกกลางคันและนิสิตที่สำเร็จการศึกษาโดยใช้แบบสอบถาม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในด้านเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมหาวิทยาลัย และระดับมัธยมศึกษา อัตราจำนวนชั่วโมงในแต่ละภาคเรียน จำนวนภาคเรียนที่ลงทะเบียน ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา จุดมุ่งหมายในอาชีพวิธีการเรียน สถานที่ศึกษา การได้รับความช่วยเหลือด้านการเงิน การเข้าร่วมในกิจกรรมของสังคมความช่วยเหลือของอาจารย์ที่สอนและบริการที่ได้รับจากมหาวิทยาลัยและชุมชน นอกจากนี้ยังพบว่าความสามารถในการเลือกวิธีเรียนที่เหมาะสม สถานที่ที่ใช้สำหรับศึกษาค้นคว้า จำนวนเวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า บริการที่นิสิตได้รับจากทางมหาวิทยาลัย รวมทั้งความพึงพอใจของนิสิตต่อบริการที่มหาวิทยาลัยจัดให้ เป็นองค์ประกอบที่ทำให้นิสิตประสบความสำเร็จในการศึกษา

พรเพ็ญ รตโนภาส (2519 : 53) ได้ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่ผ่านการคัดเลือกประเภทการสอบรวมเข้ามหาวิทยาลัย และ

ประเภทคะแนนเยี่ยมภาคเหนือ ซึ่งพบว่า นักศึกษาที่ผ่านการคัดเลือกประเภทคะแนนเยี่ยมภาคเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยในชั้น ม.ศ.5 สูงกว่าประเภทสอบร่วม เข้ามหาวิทยาลัย แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในชั้นปีที่ 1 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยในปีเดียวกันของ วิลาวรรณ อุทัยสาธ (2519 : 53) ที่ได้ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ผ่านการคัดเลือกประเภทสอบร่วม เข้ามหาวิทยาลัย และคะแนนเยี่ยม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่พบว่า คะแนนเฉลี่ยร้อยละในชั้น ม.ศ.5 ของนักศึกษาประเภทคะแนน เยี่ยมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และประเภทสอบร่วม เข้ามหาวิทยาลัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ชิตชนก เขิงเขาว (2521 : 52) ได้ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของ นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่สอบคัดเลือกด้วยวิธีต่างกัน พบว่า นักศึกษาประเภทมหาวิทยาลัย จัดสอบตรงจากนักเรียนในภาคใต้มีคะแนนเฉลี่ยในชั้น ม.ศ.5 ไม่แตกต่างกับนักศึกษาประเภทสอบ ร่วม เข้ามหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และนักศึกษาทั้ง 2 ประเภท มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งขัดแย้งกับการวิจัยของ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2526 : 43) ที่พบว่า นิสิตประเภทโควตาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา รุ่นปีการศึกษา 2522-2524 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านิสิตที่สอบทวงในทุกระดับที่เปิดทำการสอนและทั้งของ นิสิตทุกรุ่น

ปัญญา อีระวิทย์เลิศ (2527 : 43-45) ได้เปรียบเทียบลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ที่ผ่านการสอบคัดเลือกกับประเภทโควตาของภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่า บิดา นักศึกษาโควตาส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร ส่วนนักศึกษาที่ผ่านการคัดเลือกมีอาชีพประกอบการค้า อัตรการมารายงานตัวของนิสิตโควตาสูงกว่านิสิตที่ผ่านการสอบคัดเลือก ส่วนอัตราการออกกลางคัน ของนิสิตทั้ง 2 ประเภทไม่แตกต่างกันสำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตโควตาคณะวิทยาศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 คณะศึกษาศาสตร์ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 และคณะสังคมศาสตร์ชั้นปีที่ 4 สูงกว่านิสิตที่ผ่านการสอบคัดเลือก ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ สาริต จันทรวินิจ (2529 : 48-50) ที่เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากรที่ผ่านการคัดเลือก เข้าศึกษาด้วยวิธีต่าง ๆ กัน ที่พบว่านักศึกษากลุ่มที่ผ่านการคัดเลือกโดยมหาวิทยาลัยเอง บางคณะ บางปีการศึกษา คือคณะศึกษาศาสตร์ในปีการศึกษา 2523, 2524 และ 2526 และคณะวิทยาศาสตร์ ในปีการศึกษา 2526 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักศึกษากลุ่มที่ผ่านการสอบคัดเลือกร่วมโดย ทวงมหาวิทยาลัยในคณะและปีการศึกษาเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญ .05

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาที่ผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยด้วยวิธีต่าง ๆ กัน โดยมีผลการวิจัยอยู่ 2 ลักษณะ คือ ระยะเวลาก่อนปีการศึกษา 2525 ผลการวิจัยออกมาในลักษณะที่ไม่แตกต่างกัน แต่ในระยะเวลาหลังปีการศึกษา 2525 เป็นต้นมา ผลการวิจัยจะออกมาในลักษณะที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งนับได้ว่าเป็นผลการวิจัยที่ขัดแย้งกัน สำหรับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้มีการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในระยะแรก ๆ คือระยะก่อนปีการศึกษา 2525 ซึ่งผลการวิจัยออกมาว่าผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาไม่แตกต่างกัน แต่เนื่องจากตั้งแต่ปีการศึกษา 2527 เป็นต้นมา มหาวิทยาลัยเปิดโอกาสให้ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ใญ่ภาคสุดท้ายของการศึกษาระบบการศึกษาผู้ใหญ่ที่สิทธิ์สมัครสอบด้วยประกอบกับปีการศึกษา 2527 เป็นปีการศึกษาแรกที่นักศึกษาสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหลักสูตร พ.ศ. 2524 ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจและเห็นความสำคัญที่จะศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาที่ผ่านการสอบคัดเลือกด้วยวิธีรับตรง และนักศึกษาที่ผ่านการสอบคัดเลือกโดยทบวงมหาวิทยาลัย (รับรวม) รุ่นปีการศึกษา 2527-2531 ในขณะเดียวกัน เนื่องจากเจตคติเป็นตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัย เพราะการที่นิสิตนักศึกษามีเจตคติที่ไม่ดีต่อวิชา คณะหรือสถาบันที่เรียน เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำหรือต้องออกจากมหาวิทยาลัยกลางคัน ก่อให้เกิดปัญหาการสูญเปล่าทางการศึกษา (มันส์ ประสงค์ : 2526, อรุณข พุฒยงนก : 2526, สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ : 2523) ประกอบในปี พ.ศ. 2530 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ครบรอบ 20 ปี ซึ่งนับได้ว่าเป็นมหาวิทยาลัยใหม่เมื่อเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ จึงมีความต้องการที่จะนำผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและพัฒนามหาวิทยาลัยในด้านต่าง ๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจและเห็นความสำคัญของการศึกษาเจตคติของนักศึกษาต่อมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้เสนอต่อมหาวิทยาลัยเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาวิทยาลัยในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่ผ่านการสอบคัดเลือกโดยวิธีรับตรงกับวิธีรับรวมในเรื่องต่อไปนี้

1. อัตรการรายงานตัว
2. อัตรการออกกลางคัน
3. ภูมิหลัง ทางการศึกษา เศรษฐกิจและสังคม

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
5. เจตคติต่อมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

สมมติฐานในการวิจัย

นักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในภาคใต้ มีสิทธิ์เข้ารับการสอบคัดเลือก
เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยได้โดยวิธีรับตรงและโดยการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบัน
อุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัยหรือเรียกสั้น ๆ ว่า วิธีรับรวม ซึ่งวิธีรับตรงจะมีการสอบคัดเลือกก่อน
ราวเดือนมกราคม ส่วนวิธีรับรวมจะสอบคัดเลือกราวเดือนเมษายน ทั้งนี้มหาวิทยาลัยสงขลา
นครินทร์ได้ทำความเข้าใจกับทบวงมหาวิทยาลัยไว้ว่า หากนักเรียนที่สอบเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์ได้โดยวิธีรับตรงและยืนยันการใช้สิทธิ์แล้ว ผู้นั้นขาดคุณสมบัติในการเป็นผู้สมัครสอบ
ในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่ทบวงมหาวิทยาลัยจัดขึ้น และหากผู้นั้นสมัครสอบ
คัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่ทบวงมหาวิทยาลัยเป็นผู้จัดขึ้น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
จะตัดสิทธิ์การเข้าศึกษาต่อโดยวิธีรับตรงทันที ซึ่งจากข้อตกลงนี้ทำให้นักเรียนที่สอบเข้ามหาวิทยาลัย
ได้ในคณะวิชาที่ตนพอใจจากวิธีรับตรงแล้ว จะไม่เข้าร่วมสอบคัดเลือกโดยวิธีรับรวมอีก เพราะ
อาจพลาดโอกาสที่จะเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยได้ ทั้ง ๆ ที่มีโอกาสเข้าศึกษาแล้วและนักศึกษา
ที่เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยโดยวิธีรับรวม ซึ่งอาจสอบได้ในคณะวิชาที่ตนเองไม่ถนัดหรือไม่ชอบ
เพราะอาจเลือกตามสิทธิ์จนครบ 6 อันดับ ซึ่งอาจมีการสละสิทธิ์ไม่ไปรายงานตัว หรือไปเรียน
เพียงเพื่อแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยซึ่งมีผล
ทำให้ไม่เต็มใจหรือสนใจในการเรียนเท่าที่ควร และเมื่อเรียนได้ประมาณ 1-2 ปี ก็เตรียมตัว
สอบคัดเลือกใหม่อีก เพื่อจะได้เรียนในมหาวิทยาลัยหรือคณะวิชาที่ตนเองถนัดหรือสนใจ จะเห็นได้
จากการศึกษาภูมิหลังการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยของนิสิตนักศึกษา และความต้องการที่จะสอบ
คัดเลือกใหม่ในปีการศึกษาต่อไป (วรรณมา ปุณณโชติ และนวลจันทร์ มาลากรอง 2527 : 54)
พบว่า นักศึกษาประเภทสอบคัดเลือกรวม ต้องการจะไปสอบคัดเลือกใหม่สูงกว่านักศึกษาประเภท
โควตาอย่างมีนัยสำคัญ และจากการศึกษาเกี่ยวกับการกระจายความเสมอภาคในโอกาสทาง
การศึกษาด้วยการให้โควตาเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ สงขลา (เสริมศักดิ์
วิศาลาภรณ์ 2526 : 43) พบว่า นักศึกษาประเภทโควตามีอัตราการคงอยู่สูงถึงร้อยละ 98.33
ขณะที่นิสิตที่สอบทบวงมีอัตราการคงอยู่เพียงร้อยละ 87.94 ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า

1. อัตราการรายงานตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่ผ่านการสอบคัดเลือกโดยวิธีรับตรง น่าจะสูงกว่าอัตราการรายงานตัวของนักศึกษาที่ผ่านการสอบคัดเลือกโดยวิธีรับรวม

2. อัตราการออกกลางคันของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่ผ่านการสอบคัดเลือกโดยวิธีรับตรง น่าจะต่ำกว่าอัตราการออกกลางคันของนักศึกษาที่ผ่านการสอบคัดเลือกโดยวิธีรับรวม

เนื่องจากการรับนักศึกษาเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยโดยวิธีรับตรง กระทบกับนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนในภาคใต้ทั้ง 14 จังหวัด ที่มีสภาพแวดล้อมและภูมิประเทศที่ไม่แตกต่างกันมากนัก ในขณะที่การรับนักศึกษาโดยวิธีรับรวมเป็นการสอบคัดเลือกนักเรียนจากทั่วประเทศ ซึ่งมีความหลากหลาย และจากการที่ได้จัดสรรโควตาให้กับนักศึกษาในท้องถิ่น ทำให้แต่ละมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาคมีนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภูมิภาคที่สถาบันนั้น ๆ ตั้งอยู่มากกว่านักศึกษาที่มาจากภาคอื่น ๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2528 : 2-19) รวมทั้งการวิจัยของ ปัญญา ธีระวิทย์เลิศ (2527 : 25-28) ที่ได้เปรียบเทียบภูมิหลังทางครอบครัวของนักศึกษาประเภทโควตากับประเภทสอบคัดเลือก โดยใช้สถิติไคสแควร์ พบว่าอาชีพและระดับการศึกษาของบิดามารดามีความสัมพันธ์กับประเภทการเข้าศึกษาของนิสิต ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า

3. ภูมิหลังทางการศึกษา เศรษฐกิจและสังคมของนักศึกษาที่ผ่านการสอบคัดเลือกโดยวิธีรับตรงกับวิธีรับรวม น่าจะแตกต่างกัน

จากการศึกษาของ พรเพ็ญ รตโนภาส (2519) วิลาวรรณ อุทัยสง (2519) และชิตชนก เขิงเขาว (2521) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาประเภทโควตากับประเภทสอบคัดเลือกไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในขณะที่ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2526) ปัญญา ธีระวิทย์เลิศ (2527) และสาธิต จันทรวินิจ (2529) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาประเภทโควตาสูงกว่านักศึกษาประเภทสอบคัดเลือกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลจากการวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยโดยวิธีที่แตกต่างกันคือ ประเภทโควตากับประเภทสอบคัดเลือกไม่แตกต่างกันในระยะก่อนปีการศึกษา 2525 แต่หลังจากนั้นในปีการศึกษา 2526-2529 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประเภทโควตาแตกต่างจากประเภทสอบคัดเลือก ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาที่ผ่านการสอบคัดเลือกโดยวิธี

รับตรงกับวิธีรับรวม น่าจะแตกต่างกัน

เนื่องจากเจตคติเป็นตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัย เพราะการที่นิสิตนักศึกษามีเจตคติที่ไม่ดีต่อวิชา คณะ หรือสถาบันที่เรียน เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ หรือต้องออกจากมหาวิทยาลัยกลางคันก่อให้เกิดปัญหาความสูญเปล่า ทางการศึกษา (มนัส ประสงค์ : 2526, อรุณ พุฒยกนก : 2526, สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ : 2523) และจากข้อตกลงระหว่างทบวงมหาวิทยาลัยกับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่ว่า หากนักเรียนที่สอบเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้โดยวิธีรับตรงและยืนยันการใช้สิทธิ์แล้ว ผู้เฝ้าขนาดคุณสมบัติในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่ทบวงมหาวิทยาลัยจัดขึ้น และหากผู้เฝ้าสมัครสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่ทบวงมหาวิทยาลัยจัดขึ้น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์จะตัดสิทธิ์การเข้าศึกษาต่อโดยวิธีรับตรงทันที (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2530 : 17) และจากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการสอบเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่จัดโดยทบวงมหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2530 พบว่านักศึกษาที่เลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เป็นอันดับ 6 ร้อยละ 26.27 อันดับ 5 ร้อยละ 21.69 และอันดับ 4 ร้อยละ 15.54 (ทบวงมหาวิทยาลัย 2530 : 115) ซึ่งเกินกว่าร้อยละ 50 ที่เลือกอันดับท้าย ๆ ดังนั้นผู้วิจัย จึงตั้งสมมติฐานว่า

5. เจตคติต่อมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ของนักศึกษาที่ผ่านการสอบคัดเลือก โดยวิธีรับตรง น่าจะดีกว่าเจตคติของนักศึกษาที่ผ่านการสอบคัดเลือกโดยวิธีรับรวม

ขอบเขตการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4-6 ปี ที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2527-2531 ที่ผ่านการสอบคัดเลือกโดยวิธีรับตรง และวิธีรับรวมเท่านั้น

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น คือ วิธีการเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ แบ่งได้ เป็น 2 วิธี คือ วิธีรับตรงและวิธีรับรวม

2.2 ตัวแปรตาม สามารถแบ่งได้ดังนี้

2.2.1 อัตราการรายงานตัวและอัตราการออกกลางคัน

2.2.2 ภูมิหลังทางการศึกษา เศรษฐกิจและสังคม แบ่งย่อยเป็น

ผลการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อาชีพศึกษามารดา และระดับการศึกษาของบิดามารดา

2.2.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบ่งเป็นเกรดเฉลี่ยสะสมในชั้นปีที่ 1-4 สำหรับหลักสูตร 4 ปี และชั้นปีที่ 1-5 สำหรับหลักสูตร 5-6 ปี โดยคิดเฉลี่ยจนถึง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2531

2.2.4 เจตคติต่อมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ แบ่งย่อยได้เป็น 5 ด้าน คือ ด้านชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ด้านการเรียนการสอน ด้านการบริการ ด้านกิจกรรม และด้านการปรับตัว

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ผลการเรียนของนักศึกษา เป็นคะแนนที่ได้มาโดยมีเกณฑ์การวัดและเกณฑ์การให้คะแนนที่ยุติธรรมเป็นมาตรฐานเดียวกัน และเป็นดัชนีที่ชี้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแต่ละคนอย่างแท้จริง
2. นักศึกษาแต่ละคนตอบแบบวัดเจตคติต่อมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์อย่างเต็มใจและจริงจัง ดังนั้นคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามเจตคติด้านต่าง ๆ เป็นตัวบ่งชี้ถึงเจตคติต่อมหาวิทยาลัย
3. ข้อมูลที่คัดลอกจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความเชื่อถือได้ เนื่องจากเป็นหน่วยงานของทางราชการ

คำจำกัดความในการวิจัย

1. นักศึกษา หมายถึง นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. มหาวิทยาลัย หมายถึง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ทั้งวิทยาเขตหาดใหญ่และวิทยาเขตปัตตานี
3. วิธีรับตรง หมายถึง การสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยในระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4-6 ปี โดยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เป็นผู้จัดสอบเองจากนักเรียนที่กำลังเรียนในชั้น ม.6 หรือกำลังเรียนอยู่ในระดับ 5 ในระบบศึกษาผู้ใหญ่ ใน 14 จังหวัดภาคใต้ อาจเรียกอีกอย่างว่า "สอบตรง"
4. วิธีรับรวม หมายถึง การสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาในระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4-6 ปี โดยทบวงมหาวิทยาลัยเป็นผู้จัดสอบ อาจเรียกอีกอย่างว่า "สอบรวม"

5. การรายงานตัว หมายถึง การที่นักศึกษาใหม่ที่มีชื่ออยู่ในประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิ์เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย มารายงานตัวและลงทะเบียนเรียน
6. อัตราการรายงานตัว หมายถึง อัตราส่วนที่คิดเป็นร้อยละของจำนวนนักศึกษาที่มารายงานตัวและลงทะเบียนเรียนต่อจำนวนนักศึกษาที่มีสิทธิ์เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย
7. การออกกลางคัน หมายถึง การที่นักศึกษาต้องออกจากมหาวิทยาลัยก่อนที่จะสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร
8. อัตราการออกกลางคัน หมายถึง อัตราส่วนที่คิดเป็นร้อยละของจำนวนผู้ที่ออกกลางคันต่อจำนวนนักศึกษารุ่นปีการศึกษานั้น ๆ
9. ภูมิหลังทางการศึกษา หมายถึง ผลการเรียนรู้ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
10. ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม หมายถึง อาชีพบิดามารดา และระดับการศึกษาบิดามารดา
11. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้เฉลี่ยสะสมในชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 สำหรับหลักสูตร 4 ปี และชั้นปีที่ 1 - ชั้นปีที่ 5 สำหรับหลักสูตร 5 -6 ปี โดยคิดเฉลี่ยสะสมจนถึงผลการเรียนรู้เฉลี่ยสะสมของภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2531
12. เจตคติต่อมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ หมายถึง คะแนนที่ได้จากการวัดความความรู้สึกนึกคิดและความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อมหาวิทยาลัย จำนวน 75 ข้อ ในด้านชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ด้านการเรียนการสอน ด้านการบริการ ด้านกิจกรรม และด้านการปรับตัวทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมในทางที่ยอมรับและไม่ยอมรับ ทั้งนี้เป็นผลมาจากการที่นักศึกษาได้เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยทั้งทางตรงและทางอ้อม

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ได้ทราบสภาพการรายงานตัว การออกกลางคัน ภูมิหลังของนักศึกษาในด้านการศึกษา เศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ผ่านการสอบคัดเลือก โดยวิธีรับตรงและวิธีรับรวม ซึ่งจะใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุง แก้ไขสภาพการจัดการศึกษา การแนะแนวการศึกษา รวมทั้งการปรับปรุงนโยบายในการรับนักศึกษาของมหาวิทยาลัยให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
2. ได้ทราบเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อมหาวิทยาลัย อันจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนามหาวิทยาลัยในด้านที่เกี่ยวข้องต่อไป
3. เพื่อเป็นประโยชน์แก่หน่วยงานในระดับอุดมศึกษา และผู้ที่สนใจค้นคว้าเกี่ยวกับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้มีข้อมูลที่จะนำไปประกอบการตัดสินใจต่อไป